

महाराष्ट्र शासन,
ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग,
शा.नि. क्र.असक-२०११/प्र.क्र.२५/जल-११
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : २० मे, २०११

पहा : १) वित्त विभाग, परिपत्रक क्र. अंदाज २०११/प्र.क्र.१२/२०११/ अर्थसंकल्प-३
दि. ६ मे, २०११.

परिपत्रक

"महाराष्ट्र विनियोजन विधेयक, २०११" (महाराष्ट्र विनियोजन (लेखानुदान) अधिनियम, २०११ यांच्या अनुसूचीच्या स्तंभ ४ मध्ये विनिर्दिष्ट करण्यात आलेल्या रकमांसह) यास विधानमंडळाने मंजुरी दिलेली असून महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांनी त्यास अधिसंमती दिलेली आहे, आणि ते २०११ चा अधिनियम क्रमांक १७ म्हणून महाराष्ट्र राजपत्र असाधारण भाग ८ दि. २१ एप्रिल, २०११ यामध्ये प्रसिध्द करण्यात आले आहे.

२. शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक-असंक १००१/प्र.क्र.२९/२००१/वित्तीय सुधारणा, दि. १० सप्टेंबर, २००१ अन्वये विहीत केल्यानुसार नवीन पदे निर्माण करण्याच्या प्रस्तावास वित्त विभागाची व योजनांतर्गत योजनेच्या बाबतीत नियोजन व वित्त विभागाची मान्यता प्राप्त झाल्यावर असे प्रस्ताव १० सप्टेंबर, २००१ च्या शासन निर्णयाद्वारे स्थापन करण्यात आलेल्या उच्चस्तरीय सचिव समितीपुढे सादर करून, समितीच्या मान्यतेनंतर आवश्यकतेनुसार कांही प्रस्ताव मंत्रिमंडळाच्या पुर्वसंमतीसाठी मंत्रिमंडळपुढे ठेवण्यात यावेत. अशाप्रकारे उच्चस्तरीय सचिव समितीची व आवश्यक तिथे मंत्रिमंडळाची मान्यता असल्याशिवाय कोणतेही पद निर्माण करण्याचे आदेश काढू नयेत, असे मंत्रालयीन विभागांना कळविण्यात आले आहे. सन २०११-२०१२ च्या अर्थसंकल्पांमध्ये कांही नवीन बाबी अशा आहेत की, त्यामध्ये पदे निर्मितीचा खर्च अंतर्भूत आहे. ज्या पदांच्या निर्मितीपूर्वी प्रस्तावास मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेची आवश्यकता आहे, अशी पदे निर्माण करण्यासाठी उच्चस्तरीय सचिव समितीची व आवश्यक तिथे मंत्रिमंडळाची मान्यता घेतली नसल्यास त्यासाठी नवीन बाबीद्वारे केलेली तरतूद सन २०११-२०१२ या वर्षाच्या अनुदानामधून वगळण्यात यावी. अशा तरतुदी वगळून राहिलेल्या रकमा परि. ४ मध्ये निर्देशित केल्याप्रमाणे मंत्रालयीन विभागांना त्यांच्या दुय्यम कार्यालयामध्ये वाटून देता येतील. नवीन पदांसाठी केलेली तरतूद नंतर मंत्रिमंडळाची मान्यता घेतल्यास दुय्यम कार्यालयांना वाटता येईल. तथापि असे प्रस्ताव मंत्रिमंडळाने अमान्य केल्यास याबाबतची तरतूद प्रत्यार्पित करून गौणशीर्ष "राखीव" कडे घेण्यात यावी.

३. उपरोक्त परिच्छेदानुसार नवीन बाबींमध्ये समाविष्ट केलेल्या ज्या पदांच्या निर्मितीसाठी मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेची आवश्यकता आहे ती पदे निर्माण करण्याचे आदेश त्यांनी मंत्रिमंडळाची मान्यता मिळाल्यानंतरच काढावेत.

४. वित्तीय वर्ष सन २०११-२०१२ च्या अर्थसंकल्पीय तरतुदींची मासिक निधी विवरणपत्रे अर्थसंकल्पीय अंदाज, वितरण व संनियंत्रण प्रणालीवर (BEAMS) प्रशासकीय विभागांकडून नोंदविण्यात आल्यानंतर सन २०११-२०१२ च्या प्रथम नऊमाहीकरिता आवश्यक असणारा योजनेत व योजनांतर्गत अर्थसंकल्पीत निधी एकूण वार्षिक तरतुदीच्या ७५ टक्केच्या मर्यादेत अर्थसंकल्पीय अंदाज, वितरण व संनियंत्रण प्रणालीद्वारे (BEAMS) वितरित केला जाईल.

मासिक विवरणपत्रानुसारचा निधी एप्रिल ते डिसेंबर या कालावधीमध्ये पुढे/मागे ओढून घेण्याची सुविधा अर्थसंकल्पीय अंदाज, वितरण व संनियंत्रण प्रणालीवर देण्यात येत आहे.

५. तथापि, अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर उपलब्ध असलेला निधी कोषागारातून आहरित करण्यापूर्वी खालील बाबींसाठी प्रशासकीय विभागांनी वित्त विभागाच्या व्यय शाखा व अर्थसंकल्प शाखा यांची मान्यता घेणे आवश्यक आहे. तदनंतर प्रशासकीय विभागांनी वित्त विभागाच्या व्यय शाखेच्या मान्यतेचा अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक नमूद करून शासन निर्णय निर्गमित करावा.

अ.क्र.	खर्चाचे स्वरूप	
१	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या योजनांतर्गत नवीन योजनांसाठी करावयाचा खर्च	नियोजन व वित्त विभागाची सहमती आवश्यक
२	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या योजनेतर नवीन योजनांसाठी करावयाचा खर्च	वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
३	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या योजनांतर्गत जुन्या योजनांचा खर्च	योजनेच्या स्वरूपात अथवा व्याप्तीमध्ये बदल होत असल्यास नियोजन व वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
४	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या योजनेतर जुन्या योजनांचा खर्च	योजनेच्या स्वरूपात अथवा व्याप्तीमध्ये बदल होत असल्यास वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
५	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या केंद्र पुरस्कृत व बाह्य सहाय्यित योजनांचा खर्च	केंद्र पुरस्कृत योजनेसंदर्भात केंद्र शासनाकडून प्रत्यक्षात निधी प्राप्त झाल्याशिवाय सदर निधी आहरित करण्यात येऊ नये. त्याचप्रमाणे ज्या योजनेत केंद्र शासनाच्या निधीसोबत राज्य शासनाचा यथाप्रमाण निधी अर्थसंकल्पीत झाला असेल तो निधी यथाप्रमाणे राज्य शासनाच्या हिश्याच्या मर्यादेतच आहरित करावा. यासाठी वित्त विभागाचे व्यय व अर्थोपाय शाखेची सहमती आवश्यक. असे असले तरी गेल्या २-३ वर्षांत ज्या केंद्र योजनेचा हिस्सा विहित कालावधीत प्राप्त झाला अशा योजनेचा राज्य हिस्सा केंद्राचा निधी प्राप्त होण्यापूर्वीच वितरीत करण्याचा निर्णय वित्त विभागाच्या स्तरावर प्रकरण निहाय घेण्यात येईल.
६	शासनाच्या धोरणात्मक निर्णयानुसार राबविण्यात येणा-या विशेष स्वरूपाच्या योजना (उदा.कर्जमाफी योजना, नुकसान भरपाईसाठी अर्थसहाय्य)	वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
७	तेराच्या वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार केलेल्या सर्व तरतुदी.	वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
८	योजनांतर्गत व योजनेतर तरतुदीपैकी खालील तपशीलवार शिर्षांचा खर्च २७) लहान बांधकामे (फक्त सार्वजनिक बांधकाम विभाग व जलसंपदा विभाग) ३१) वेतनेतर सहाय्यक अनुदाने ३२) अंशदाने ३३) अर्थसहाय्य ३५) भांडवली खर्चासाठी सहाय्यक अनुदाने ३६) वेतनासाठी सहाय्यक अनुदाने ५३) मोठी बांधकामे ५४) गुंतवणूका ५५) कर्जे व अग्रिम ५६) कर्जाची परतफेड	योजनांतर्गत बाबींसाठी नियोजन व वित्त विभागाची सहमती आवश्यक. योजनेतर बाबींसाठी वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.

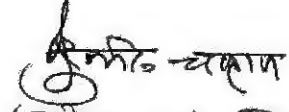
६. प्रशासकीय विभागांनी निधीबाबत महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका व वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिकेमध्ये उल्लेख केलेल्या नियमांचे पालन करावे. त्याचप्रमाणे खाली दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे.
७. विविध शासकीय/प्रशासकीय संस्थांना तसेच अनुदानित संस्थांना सहायक अनुदाने मंजूर करण्यापूर्वी त्यांचेकडून पूर्वीच्या अनुदानाची उपयोगिता प्रमाणपत्रे विभागाने प्राप्त करावीत. पूर्वी दिलेल्या अनुदानाचा विनियोग पूर्ण झाल्याशिवाय पुढील अनुदान वितरित करण्यात येऊ नये.
८. स्थानिक स्वराज्य संस्थांना अनुदाने वितरित करण्यापूर्वी सदर संस्थांकडून राज्य शासनास येणे असणा-या रकमांचा आढावा घेण्यात यावा, व त्या वसूल करूनच उर्वरित अनुदान वितरित करण्यात यावे.
९. वैयक्तिक लाभार्थींच्या योजनेची देयके आहरित करताना लाभधारकांची यादी निश्चित करून योग्य त्या तपशिलासह देयकासोबत जोडल्याशिवाय वैयक्तिक लाभार्थ्यांची अनुदाने आहरित करण्यात येऊ नये.
१०. शिष्यवृत्ती, शिक्षणशुल्काची प्रतिपूर्ती, वैयक्तिक लाभार्थी यांची प्रदाने, इलेक्ट्रॉनिक्स क्लिअरन्स सिस्टीम (ECS) नेच अदा करण्यात यावीत.
११. बांधकाम विषयक प्रस्तावासंदर्भात प्रशासकीय मान्यता/तांत्रिक मान्यता तसेच आवश्यक तेथे सचिव समितीची मान्यता प्राप्त करून घेतल्याशिवाय विभागाने खर्च करू नये. त्याचप्रमाणे हा निधी ठेव बांधकामाचे स्वरूपात सार्वजनिक बांधकाम विभागास प्रदान करू नये.
१२. साहित्य खरेदीची प्रक्रिया पूर्ण करून पुरवठादार निश्चित झाल्याशिवाय खरेदीची देयके कोषागारातून आहरित करण्यात येऊ नये. खरेदी विषयक धनादेश संबंधित पुरवठादाराच्याच नांवाने अदा करण्यात यावा. दरकरार/निविदे मध्ये विवक्षित तरतूद असल्याशिवाय पुरवठादारास अग्रिम अदा करण्यात येऊ नये.
१३. विविध कारणांमुळे अखर्चित राहिलेला निधी विभागांनी त्यांच्या अधिनस्त महामंडळाकडे हस्तांतरित करून तांत्रिकदृष्ट्या खर्च झाल्याचे दाखवू नये. ही एकप्रकारे वित्तीय अनियमिततेची गंभीर बाब असेल.
१४. विभागाद्वारे करण्यात येणारा संगणकीकरण संदर्भातील खर्च शासनाचे दरपत्रकानुसारच करण्यात यावा. आवश्यक तेथे माहिती व तंत्रज्ञान विभागाची मान्यता प्राप्त करून घेण्यात यावी.
१५. थकित देयकांच्या प्रदानासाठी खर्च करण्यात येणाऱ्या प्रकरणी खरेदी केलेले साहित्य प्रत्यक्ष प्राप्त झाल्याचे व त्याचे लेखे सुयोग्यरित्या ठेवल्याची खात्री पटल्याशिवाय तो निधी आहरित करण्यात येऊ नये.
१६. वेतनविषयक खर्च वगळता उर्वरित बाबींचा खर्च आर्थिक वर्षाचे कालावधीत समप्रमाणात केला जात नाही असे निदर्शनास येते. निधी उपलब्ध असूनही प्रक्रियेअभावी तो खर्च करता येत नाही. परिणामी, बहुतांश तरतूदी वर्षभर अखर्चित राहतात व आर्थिक वर्षाचे अखेरचे कालावधीत पुरेशा तयारीशिवाय खर्च केल्या जातात. २५% पेक्षा जास्त अर्थसंकल्पित तरतूद आर्थिक वर्षाच्या शेवटच्या महिन्यात खर्च झालेली दिसते. या सर्व बाबींमुळे वित्तीय शिस्तीचे पालन केले जात नाही. विकास योजनांची प्रगती राखली जात नाही. सन २०११-२०१२ या वर्षासाठी विभागांच्या खर्चाचे प्रमाण योग्यरित्या नियोजित करण्यात यावे.
१७. या परिपत्रकातील मार्गदर्शनानुसार विभागाने संपूर्ण ७५% निधी खर्च केल्यावरच पुढील तिमाहीकरिता निधी प्राप्त करण्याबाबतचा प्रस्ताव सादर करावा.

१८. डिसेंबर अखेर खर्चाचे प्रमाण ६५% पेक्षा कमी असल्यास याप्रमाणात सुधारित अंदाजात कपात करण्यात येईल. सुधारित अंदाज २०११-२०१२ मंजूर करतांना ते प्रत्यक्ष खर्चाचे प्रमाणातच मंजूर केले जातील, याची विभागाने नोंद घ्यावी.

१९. निधी वितरीत करताना मासिक निधी विवरणपत्रात (Cash Flow Statement) ज्या दरमहा खर्च रकमा दर्शविल्या आहेत त्याच्याशी सुसंगत असाव्यात.

हा शासन निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०११०५२०१२०४२५००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सुनील चव्हाण)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

सहपत्र - सन २०११-१२ च्या तस्तूदी दर्शविणारे विवरणपत्र

प्रति,

आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, (मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन) महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, (सामाजिक वनीकरण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे
मुख्य अभियंता, लघुपाटबंधारे (स्थानिक स्तर), पुणे
व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण महामंडळ, औरंगाबाद
विभागीय कृषि सहसंचालक, (सर्व)
सहसंचालक, सामाजिक वनीकरण वृत्त, (सर्व)
अधिकांक अभियंता, लघुपाटबंधारे (स्थानिक स्तर) मंडळ, (सर्व)
उपसंचालक, आदर्श गांव संकल्प व प्रकल्प समिती, पुणे.
महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, (लेखापरिक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई
महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, (लेखापरिक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई
व्हर्च्युअल ट्रेझरी, मुंबई
जिल्हा कोषागार अधिकारी, (सर्व)
वित्त विभाग (अर्थसंकल्प-३, व्यय-१५, अर्थोपाय), मंत्रालय, मुंबई-३२
नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
संचालक (कॉम्प्युटर सेल), लेखा व कोषागारे संचालनालय, नवीन प्रशासन इमारत, ५ वा मजला, मुंबई-३२
उपसचिव (रोखशाखा), ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
सह सचिव/अवर सचिव/उपसचिव (सर्व) जलसंधारण विभाग, ग्रा.वि. व जसं. विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
कार्यासन अधिकारी (कार्या.क्र.वित्त-१ व वित्त-८), ग्रा.वि. व जसं. विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
कार्यासन अधिकारी (जलसंधारण विभाग) (सर्व), ग्रा.वि. व जसं. विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
निवडनस्ती (जल-११), ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२

पारिशिष्ट - अ

शासन निर्णय क्र.असक २०११/प्र.क्र. २५/जल-११, दि. १९ मे, २०११ चे सहपत्र

सन २०११-१२ च्या अर्थसंकल्पात मंजूर करण्यात आलेल्या तरतुदीचे मुख्य लेखाशिर्षाप्रमाणे वितरण

अ.क्र.	मुख्य लेखाशिर्ष	मागणी क्रमांक	नियंत्रक अधिकारी	सन २०११-१२ च्या अर्थसंकल्पातील तरतूद	
				दत्तमत	भारित
१	२	३	४	५	६
१	२०४९-भारतीय आयु. महामंडळाकडून महा. जलसंधारण महामंडळाकरिता घेतलेल्या कर्जावरील व्याज प्रदान करणे	एल-१	उपसचिव (जल-३) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग	योजनेतर ००० योजनान्तर्गत ०	५१०००
	एकूण :- २०४९-व्याज प्रदाने			०	५१०००
२	२४०६-वनीकरण व वन्यजीवन	एल-३	संचालक सा. वनीकरण, पुणे	योजनेतर ७५२२१३ योजनान्तर्गत ६४६००	१०० ०
	एकूण :- २४०६-वनीकरण व वन्यजीवन			८१६८१३	१००
३	२५५१-डोंगराळ क्षेत्र	एल-३	संचालक, सा. वनीकरण, पुणे	योजनेतर ५२३९ योजनान्तर्गत ०	००० ०००
	एकूण :- २५५१-डोंगराळ क्षेत्र			५२३९	०

(हस्ताक्षर चक्राज)

(रु. हजारत)

अ.क्र.	मुख्य लेखाशिर्ष	भागणी क्रमांक	नियंत्रक अधिकारी	सन २०११-१२ च्या अर्धसंकल्पातील तरतुद	
				वतमत	भारित
१	२	३	४	५	६
४	२७०२-लहान पाटबंधारे	एल-३	अधिकांक अभियंता, त.पा. (स्था.स्तर)मंडळ/कार्यकारी अभियंता, त.पा. (स्था.स्तर) विभाग/कार्यकारी अभियंता, त.पा. जि.ह. परिषद (सर्वे)	योजनेतर २६५९०८३ योजनार्तगत ८११६००	१००० ०
	एकूण:- २७०२-लहान पाटबंधारे			३४७०६८३	१०००
५	४४०२-मृद व जलसंधारण यावरील मांडवली खर्व	एल-७	कृषि आयुक्त, म.रा. पुणे / व्यवस्थापकीय संचालक, महा. जलसंधारण महामंडळ, औ.बाद	योजनेतर २८३२६६ योजनार्तगत ४७९०७३४	०० ००
	एकूण:- ४४०२-मृद व जलसंधारण यावरील मांडवली खर्व -			५०७४०००	००
६	४७०२-लहान पाटबंधारे यावरील मांडवली खर्व	एल-७	कृषि आयुक्त, म.रा. पुणे / अधिकांक अभियंता, त.पा. (स्था.स्तर) मंडळ	योजनेतर ०० योजनार्तगत ५८००००	०० ००
	एकूण :- ४७०२-लहान पाटबंधारे यावरील मांडवली खर्व			५८००००	००
७	६००३- भारतीय आयु.महामंडळ/कडून महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळाकरिता घेतलेल्या कर्जाची प्रतिलुपती करणे	एल-६	उपसचिव (जल-३) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग	योजनेतर ०.०० योजनार्तगत ०.००	६६६६७ ००
	एकूण :- ६००३-			०.००	६६६६७
	एकूण जलसंधारण :-			योजनेतर ३६९९८०१ योजनार्तगत ६२४६९३४	११८७६७ ००
	एकूण जलसंधारण योजनेतर/योजनार्तगत :-			९९४६७३५	११८७६७

प्रति-वर्ष